

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak: Helyben: 1/4 évre 3 kor
Egészévre 12 kor; Vidéken: 1/4 évre 5 kor;
Egészévre 20 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
Harsányi Sándor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Csapó-utca 9. sz.
Telefon: 275.
Kéziratok nem adódnak vissza.

A nagyvásár.

Debrecezen, április 21.

Minden városnak közgazdasági fokmérője a nagyvásár. A vásár lefolyása, forgalma, eredménye után véleményt alkothatunk maguknak a közgazdasági állapotokról. S nemcsak szűkebb körű, hanem az egész ország gazdasági helyzetéről, mert hisz, a debreczeni nagyvásárok országos híreik s rendszerint a szélrózsa minden irányából idesereglenek ilyenkor a gazdák, iparosok és kereskedők.

Egy hete már idestova, hogy benne vagyunk a nagyvásárban, de szomorúan kell konstatálnunk, hogy a mi a keresletet és a pénzforgalmat illeti: nem igen ismerünk rá a mostani nagyvásárban országos jellegre. A kereslet a rendes heti vásárok keretén belől mozog. Az emberekben a vételkedvnek egy szikrája sem nyilatkozik meg, a pénz, mintha kiveszett volna ebből az országból, olylassu, lomha a forgalma. Szomorú tünetek ezek általában és siralmas jelensége a közgazdasági depresszióknak. Sok a teher rajtunk magyarokon és el van zárva előttünk a gyarapodás útja. Elzárja előttünk, a kereskedelem és iparfejlesztés terén, Ausztria s utját állja köz-

gazdasági gyarapodásunknak a közös vámterület.

Tekintsünk csak kissé szét a nagyvásárban. A száz meg száz sátorban felhalmazott áruk legalább *nyolcvan százaléka* az ausztriai virágzó gyáripar termékei, míg csekély husz (vagy még kevesebb) százaléka kerül ki a *honi* ipar műhelyeiből, gyáraiból. A pénzünk, a mi csekélyke van, tehát kivándorol és ott is marad, mert csak kevés, aránytalanul kevés olyan forgalmi cikket vagyunk képesek produkálni, a mit viszont mi exportálhatnánk ki, hogy akár Ausztria, akár a külföld pénze, nagyobb mennyiségben gyarapítaná pénzforgalmunkat, hogy a haszonért, a mit Ausztria huz tőlünk, megfelelő arányban regrasszálhatnók magunkat. Mig Ausztriának kiapadhatatlannok a keresetforrásai, mi csak egy irányban mozoghatunk: a nyeresztermelés és az állattenyésztés — ma már kétes, bizonytalan és főleg háládatlan — mestersége körül, mert iparunk és kereskedelmünk — ismételjük — számbavehetetlen.

Mit hoz a gazdasági kiegyezés? nem tudhatjuk, de tény, hogy a közgazdasági nyomás az egész országban már-már a katasztrófa jellegét viseli magán s az egész ország köz-

véleménye elérkezettnek látja az időt, hogy a monarchia két állama között, legalább méltányos, t. i. a *miszempontunkból* méltányos kiegyezés hozassék létre. Nem tartjuk okvetlen szükségesnek a külön vámsorompók föllállítását, ha olyan kiegyezést köthetünk, a mely tekintettel lesz Magyarország érdekeire. Viszont, a mi a kiegyezési tárgyalásokat illeti, nincs okunk az ördögöt a falra festeni, mert *Szél* Kálmán személye elegendő garancia ennek a közgazdasági tönk szélén álló országnak, hogy — következék bármí — de a nemzet érdekei meglesznek védve.

Reméljük tehát a legjobbat s bizzunk abban, hogy a legközelebbi nagyvásár kevesebb csalódással fog jární iparosaink és kereskedőinkre, mint a mostani.

POLITIKAI HIREK.

Postaegyezményünk Romániával. A magyar kormány tudvalevőleg még a múlt évben felmondotta a *Romániával fennállott* *postaegyezményt* és új szerződés megkötése iránt kezdett tárgyalásokat. Előzőleg azonban a kereskedelmi miniszter felhívta az ipar és kereskedelmi kamarákat, hogy az új szerződésre nézve terjesszék elő javaslataikat. Mint a „Kel-

TÁRCZA.

Fűtőék.

Irta: Gárdonyi Géza.

Az ember fűtő volt egy gépgyárban. Az asszony mosni járt. Reggeltől estig dolgozott mind a kettő s még se volt semmijök.

Este így szól az asszony:

— Holnap már nem dolgozhatok. Már nagyon elnehezdedtem; nem bírom.

A tüzhely lángjával gyertyát gyújtott és az asztalra tette a vacsorával együtt. Piritott szalonna volt a vacsora s mellette kása; egy borszéki literes üvegen bor.

— Ha szegények vagyunk is, jól élünk — mondotta az asszony.

De ma mégse volt olyan vidám, mint máskor. Az ura mindig komor, mint a vérese. Vele jár ez a foglalalkozással. Es hát az asszony minden este fölvidámitotta az ő emberét.

— Hát ne dolgozz, — felelte röviden az ember.

Szóltanul ette meg a vacsorát, aztán

pipát dugott bozontos fekete bajusza alá és mogorván nézett a gyertyára, — éppen úgy, mint a hogy a kazán tüzebe szokott nézni.

— A baba itt lakik a házban, — szólalt meg újból az asszony.

— Hát már annyira vagy?

— Annyira, — felelte az asszony a fejét lehajtva.

Nem igen beszéltek eddig erről. Mindössze egyszer, mikor az asszony észrevette az állapotát.

— Hallod-e János; mondotta akkor vidáman — mit szólnál arra, ha az Isten egy Janesit adna nekünk?

— Isten őrizz! — felelte az ember.

Az asszony akkor elszomorodott és könnyezett. Eszébe jutott, hogy az ura, milyen sajnálkozva beszélt egy másik fűtőről, akinek kis fia ott állt minden este a gyár kapujában; ott állt mezítláb, rongyos szalmakalapban, szurtosan, szakadozott ruhában. Aztán kijött az apa és vezetí nagy büszkén a fiát.

— Miért szereti, mért büszke rá? — fejezte be elbeszélését János. — Ha az a gyerek megnő, nem adhat neki egyebet, mint a maga zsiros kékváson zubbonyát szenes lapátját. Nyomorúság az öröksége.

Az asszonynak mindig eszében volt ez a kis fiú. Egyszer küldött is neki pogácsát. És hát többet nem beszéltek a maguk várandóságáról mind e mai napig.

Sokáig hallgattak most is: szomorú volt mind a kettőnek az arca. A kis tömpe orru asszonynak az orra körül látszott a szomorúság, az embernek a szeme körül.

— Minek ez nekünk, szólalt meg aztán az ember. — Négy éve lakunk együtt Boreza és gondoltam, hogy a nyomorúságunk velünk száll a földbe.

— Oh, — szól az asszony könnyezve, — ki tehet ellene!

— Gondold meg, hogy nem lesz neve, gondold meg, hogy nem lesz soha jó ruhája, nem játszik ez a virágos réten zöld erdőben, felnő az utczán, meg ebben a sötét oduban. Aztán ha aláesett az egyik nyomorúságon, beleesik a másikba. Ha férfi lesz, fölkelhet veled hajnalban és mehet a mosókonyha undok gőzébe. Hát érdemes azért születni?

— Báresak halva születne!! — felelé az asszony.

Kis idő múlva lefeküdtek, a sötétben folytatták a szomorú beszélgetést.

Ért." jelenti, valamennyi kereskedelmi kamara foglalkozott e kérdéssel és mindannyian egyöntetűen a forgalom megkönnyítése érdekében, a levelek minimális súlyának leszállítását, az utalványozható összegek felemelését, valamint a csomagszállítás olcsóbbá tételét és egyöntetű kezelését javasolják.

Szerb egyházi kongresszus. Mint a „K. E.”-nek Karlóczáról távirják, a szerb kongresszusi választmány a husvéti ünnepek után összeül, hogy a kongresszus tárgyalásait előkészítse. A kongresszusi választások május hó 18-25-ike közt fognak megejteni. Az autonóm párton kívül még három ellenzéki párt is részt vesz a küzdelemben, a liberálisok, a radikálisok és a szerb önálló-párt. A három ellenzéki párt, mint 1897-ben az utolsó kongresszus alkalmával, most sem tudott közös eljárásban megegyezni és azért a pártok mindegyike önállóan megy bele a választási küzdelembe. Horváth-Slavonországban a szerb önálló pártnak van kilátása a győzelemre, a többi körülményben radikálisok és liberálisok fognak küzdeni egymással. Az autonóm pártnak igen csekélyek a kilátásai.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A parlament gyásza.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 21.

Mély gyászban gyülekezett ma össze a Ház. A Horánszky Nándor elhunyt felett érzett fájdalom ott honolt a Ház minden tagján pártkülömbőség nélkül.

A képviselők majdnem kivétel nélkül feketében jelentek meg s a karzatok a zsufolásig megteltek. Ott volt a karzaton *Szencsényi* püspök, *Károlyi* István gróf, a premontréi főpát és számos előkelőség.

Megható volt az egykori nemzeti párt gyásza. Valamennyien ott voltak már kora reggel és szinte a könnyekig meghatva hallgatták különösen *Apponyi*

Egyszer az asszony megajdult és azt mondja:

— János, menj a bábáért.

János fölgrótt és sietve elment. Aztán nem is feküdt le többé. Ujra pipára gyújtott és ott járt föl és alá a lámpás körül a folyosón.

Éjfél táján meghallotta a gyermeksiást. Akkor összerezzen és belépett.

A gyertya ott égett az ágy mellett. A bába egy csupasz kis gyereket tartott az asszony elé. De nagyon csepp volt.

— Fiu, — kiáltott a bába.

— Jaj de szép! — szólt vidáman az asszony.

— Csakugyan fiu, — szólt az ember is.

— Nézd a szemét: olyan mint a tied!

— Olyan az, istenuese, — felelé az ember.

És mind a ketten nagy érdeklődéssel és mosolyogva nézték a gyermeket.

Albert házelnöknek és *Széll* Kálmán miniszterelnöknek mélyen átértett szavait.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Szomorú jelentést kell a t. Ház elé terjesztenem: Horánszky Nándort elszólította közlünk a halál, hosszú, küzdelmes és fényes politikai pályafutásának éppen abban a pillanatában, midőn elveit megvalósíthatta volna, midőn kiváló tevékenységének azon pontján állott, hogy a legnagyobb gyakorlati feladatot az ország érdekeinek megvédését megvalósíthatta volna. Ebben a fájdalmas érzelemben egy nagy nemzeti erő elvesztését siratjuk Horánszky Nándorban. Indítványozom, hogy emlékéét jegyzőkönyvileg örökítse meg a t. Ház és hatalmazza fel az elnököt, hogy az a Ház nevében részvétiratot intézhessen a megboldogult családjához és ma délután 3 órakor a kereskedelmi miniszteriumban tartandó gyászszertartáson résztvegyen. Indítványozom, hogy a mai ülést ezzel berekeszszük és tekintettel arra, hogy holnap délelőtt 10 órakor a halott lelki üdvéért a Józsefvárosi plébánia-templomban mise tartatik, holnap az ülés 11 órakor kezdődjék. (Általános helyeslés.)

Széll Kálmán: Kimondhatatlan a mi fájdalmunk és a mi bánatunk a veszteség felett, mely bennünket Horánszky Nándor elhunytával ért. Nem keresek szót, hogy abba öntsem a fájdalmat, mert nem is tudnék találni olyant, mely híven és teljesen kifejezné azt. Az országot, és mindannyiunkat nagy csapás érte. Nehéz és viselhetetlen veszteség sujtott minket. Elvesztettünk ismét közéletünkben egyet, egyet, azok közül, a ki nevének fénye és ereje volt. A legnemesebbet, a legigazabbat, és a legerősebbet. Ugy érzem, mintha a magyar közélet díszéből és ékességéből hullott volna le egy darab, úgy érzem, mintha a közélet összhangjának és tartalmának díszét venné a sírba az elhunyt (Ugy van, Ugy van.) Horánszky a maga jellemének kristály tisztaságával, a maga egyéniségének puritánságával, akaraterejével, a maga véleményének és érzelmének oly megbecsülhetetlen megbízhatóságával erős ember volt. (Élénk és általános tetszés.) Horánszky Nándor diesősége az, hogy tudásának minden erejét önzetlenül, feláldozó munkával hazájának áldozta. T. Ház! Talian helyesléssel fogadják, ha kijelentem, hogy a kormány nevében intézkedtünk az iránt, hogy a gyászszertartás az elhunyt családjának beleegyezésével abban az otthonban történjék, ahonnan elköltözött: a kereskedelmi miniszterium helyiségéből. (Élénk általános tetszés és helyeslés.) a kereskedelmi tárca terhére országos költségen temették el. (Általános helyeslés.)

Rakovszky István: Mélyen meghatva szólal fel. Élénk viszhangot keltettek benne *Apponyi* Albert házelnök és *Széll* miniszterelnök ékes szavai. Szükségét érzi annak, hogy a padokról, a honnan Horánszky Nándor negyedszázadon át lelkesítette őket, buesuszót mondjon neki. (Helyeslés.) Ó is letesz egy czípuságot Horánszky halavány homlokára. Ki kell emelnie, hogy Horánszky szegény ember volt. Szegényen jött ide, szegényen élt szegényen halt meg. Indítványt tenni nem akar, de azt hiszi, hogy a kormány fog alkalmat találni arra, hogy *letörlessze azt a nagy adósságot, amelyvel az ország tartozott az élő Horánszky-nak.* (Tetszés.)

Barabás Béla pártja nevében fejezi ki azt a mélyen átértett súlyos csapást és nagy fájdalmat, a mely a hazai közéletet s az egész országot sujtotta Ho-

ránszky halálával. Vele egy ideális ember hullott el, a kiből egész embert bírt a haza. (Élénk tetszés.)

Az elhunyt emlékére mélyen meghajtja a gyász jeléül a legnagyobb ellenzéki-párt lobogóját. (Élénk tetszés, éljenzés.) Az összes előterjesztett indítványokhoz hozzájárul.

Szederkényi Nándor pár szóban elmondja, hogy pártja is érzi a Horánszky halálával a hazát ért súlyos veszteséget. Az indítványokhoz hozzájárul. (Helyeslés.)

Elnök: E kegyeletes szavak után kijelentheti, hogy a Ház hozzájárult a beterjesztett indítványokhoz. (Általános helyeslés.)

Az ülés ezzel véget ért.

Horánszky Nándor temetése.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, ápril 21.

Ma kísérték örök nyugalma helyére Horánszky Nándor kereskedelemügyi minisztert. A miniszter váratlan halála mély megdöbbenést keltett országszerte s az igaz, őszinte részvét gyásza megható pompában nyilvánult ma, midőn a gyászolók ezre utolsó útjára kíserte.

A ravatal.

Az elhunyt miniszter ravatalát a kereskedelemügyi miniszterium tágas üléstermében állították fel. A ravatalt délszaki növények, koszorúk sokasága borította. A lobogó gyertyák halvány fényt vetettek a fekete drapériával bevonott falakra. A nagy halott ravatala mellett két irgalmas nővér térdelt, folyvást imádkozva. Künn, az épület homlokzatán hatalmas gyászlobogó hirdette a nagy gyászt; az épület kapui is gyászlepellet voltak bevonva.

A közönséget, a mely nagy tömegekben zárandókolt a ravatalhoz, délelőtti kilencz órától boesátották a gyászházba. A néphullámszám délutáni egy óráig tartott, mikor aztán a ravatalos termet elzárták a közönség elől. A résztvevők között megjelent *Széll* Kálmán miniszterelnök és a kereskedelmi miniszterium egész tisztikara.

A temetés.

Délután három órakor vette kezdetét a temetés, mely felette impozáns és a mély gyászhoz méltó volt. A király képviseletében *Apponyi* Lajos gróf udvarnagy jelent meg.

Ott voltak a politikai és egyházi élet künöségei: világi, katonai, polgári hatóságok. Ott volt *Körber* osztrák miniszterelnök, *Call* kereskedelmi miniszterrel. Megjelentek a gyászszertartáson *Széll* Kálmán és *Apponyi* Albert grófné, valamint a főrangú hölgyek nagy része.

A temetést *Samassa* egri érsek, az elhunyt miniszter régi barátja végezte. A főpát a szertartás végzése közben alig tudta visszafojtani könnyeit. A ravatal beszentelése után *Berzeviczy* Albert dr. mondott megható gyászbeszédet, melynek elhangzása után díszszolgák emelték vállukra a koporsót és elhelyezték a hatlovas gyászhintóra.

A gyászkoesi két oldalán a miniszterium nyolcz fiatal tisztviselője haladt égő fáklyákkal. Közvetlen a koporsó után a kormány tagjai a miniszterelnökkel együtt gyalog mentek, előttük a gyászborult családtagok, — utánuk pedig az osztrák miniszterek, a főrendek, országgyűlési képviselők, egyes városok

küldöttjei és a beláthatatlan számú résztvevő közönség.

A gyászmenet a Ferencz József-hídon haladt át és a Várház, Muzeum-körut és Kerepesi-uton haladt keresztül. A temetést mindenütt óriási közönség nézte és nagy néptömeg kísérte a kerepesi temetőbe is, hol a főváros által felajánlott díszsírhelyen tették le államférfiaink egyik legnagyobbját.

Lukács miniszter

az általános házbéradóról.

Mit végzett a polgármester?

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, ápr. 21.

A „Szabadság” tegnapi számában híradással voltunk Simonffy Imre polgármester budapesti útjáról. A polgármester — mint említettük — egyenesen Lukács László pénzügyminiszterhez ment, akinél kihallgatáson volt, hogy személyesen informálja a minisztert az általános házbéradó ügyéről, a mely most Debreczen minden háztulajdonosát érthetően érdekli. A kihallgatást Puky Gyula főispán eszközölte ki a miniszternél s pénteken déli egy órakor fogadta Debreczen város ösz podesztáját, Lukács László pénzügyminiszter. A kihallgatáson Puky Gyula főispán is jelen volt.

A miniszter rendkívül szívélyesen fogadta Simonffy polgármestert s töviről-hegyire informáltatta magát az ügyről. Határozott ígéretet, persze, ezuttal nem tehetett a miniszter, de megnyugtatta a polgármestert, hogy az iratok gondos áttekintése után, haladéktalanként intézkedik az ügyben.

A kihallgatás részleteire vonatkozólag munkatársunk ma fölkereste Puky Gyula főispánt és Simonffy Imre polgármestert. Látogatásáról az alábbiakban számol be:

A főispán véleménye.

Puky Gyula főispán véleménye szerint nem lehetetlen, hogy a pénzügyminiszter a lakrészek új összeírását rendelje el, még pedig a városi tanács fellebbezése folytán. Az összeírást egy — közgazdasági és állami tisztviselőkből álló — vegyes-bizottság végezné, mint az első összeírás alkalmával, de föltétlenül új bizottságot delegálnának a második projektálásához. Viszont az sincs kizárva, hogy a munkát egy, a miniszteriumból kirendelt miniszteri biztos felügyelete alatt végezné másodjára a bizottság. Teljesen kizártnak tartja a főispán azt az eshetőséget, hogy a pénzügyminiszter — a fellebbezés dacára — az összeírás mostani adatait akceptálná és ezek alapján a törvény holt betűihez ragaszkodnék. De ha a második összeírás is a bérbeadott lakrészek számát csakugyan olyan arányban tüntetné fel, a milyen arányban a kifogásolt összeírás feltünteti, a miniszter sem tehet egyebet, minthogy szigorúan ragaszkodik a törvényhez és kimondja az általános házbéradó kötelező voltát. Annyi bizonyos, hogy Lukács pénzügyminiszter a legjobb indulattal viseltetik az ügy iránt és ő rajta nem fog mulniának kedvező elintézése.

Tudósítónk ama kérdésére, hogy az

ügyből kifolyólag vádolható-e Fauszt pénzügyigazgató rosszakarattal, a főispán a következőket mondotta:

— Rosszakarattal egyáltalán nem vádolható, legfőlegb némi tulbuzgóság járulhatott a pénzügyigazgató részéről a dologhoz. A pénzügyigazgató egyébként — fölülről folyton szemmel tartott — tisztviselő, akit törvényes intézkedések kötnek minden egyes ténykedéshez. A jelen esetben is a törvény előírása szerint járt el és egyáltalán nem szolgált reá, ama hírlapi támadásokra, a melyekben annak idején része volt. Az összeíró bizottság tévedhetett; ugyancsak tévedhetett ennek folytán a pénzügyigazgató is, de az új összeírás mindenestre tisztázni fogja az ügyet.

Beszélgetés a polgármesterrel.

Mint fentebb említettük, munkatársunk fölkereste ez ügyben Simonffy Imre kir. tanácsos polgármestert is — a ki röviden a következőkben foglalta össze nyilatkozatát:

— Lukács pénzügyminiszter urnál Puky Gyula főispánunkkal együttesen tettünk látogatást. Beterjesztett fellebbezésünk az illetékes harmadik főosztályhoz került, melynek előadója fog arról annak idején a miniszternek referálni. Határozott ígéretet a pénzügyi kormánytól nem kaptunk, de Lukács miniszter kijelentette, hogy a legméltányosabban fog eljárni és döntésével egyedül a közérdeket kívánja szolgálni. Egyebekben mi bízunk a magunk igazaiában. A pénzügyigazgatóság tévedett az összeírásnál, mert belevette abba azokat a gazdasági bérlakásokat is, melyek a törvény értelmében nem esnek házbéradó alá. Az új teher sértelmes lenne a közönségre, ezt megértettük a miniszterrel is és hisszük, hogy fölterjesztésünknek lesz is foganatja.

Arra a kérdésre, hogy mi a véleménye az ügy esetleges revíziójáról a következőket válaszolta:

— Nyugodtan várom az új összeírást, mert meg vagyok győződve, hogy az előbbi téves volt. Az általános házbéradót ezidőszert pedig igazságtalanul terheltesnek vélem.

Eme nyilatkozatok után misem természetesebb, minthogy az érdekeltek a legnagyobb kíváncsisággal várják a miniszteri döntését.

Lövés a kaszárnyában.

Öngyilkos közhonvéd.

— Saját tudósítónktól —

Debreczen, április 21.

A Péterfia-utcai honvédlaktanyában szokatlanul gyors egymásutánban immár harmadszor dörrent tegnap a gyilkoló Manlicher. Ezuttal is egy regruta közhonvéd fogta kézbe, hogy megváltson általa az élettől és megszabaduljon egyúttal a katonasor — úgy látszik — éppenséggel nem irigyelhető gyönyöreitől.

Nem keressük az okokat, a melyek halálra szánták az ifju, életerős szerencsétleneket — de önkéntelen is gondolkodóban esünk: vajjon a katonai fegyelem, a hirhedtté vált „drill”, a Kinától öröklött czopf megszelidült-e már annyira, a mennyire a humanizmus nevében okvetetlen szükség lenne. A gyakori, gyászos fegyverdörgés, a katonai öngyilkos-

ságok ijjesztően tekintélyes száma sajnos azt bizonyítja, hogy katonai területen, a kaszárnya falain belül még mindig volna javítani valója a civil emberszeretetnek.

A honvédlaktanya tegnapi szenzációjáról alábbiakban számol be tudósítónk:

(Öngyilkos közvitéz.)

A margittai járásban mondta ki az ezredorvos Kálmán Gézára a „tauglicht.” Derék szál legény volt s nem igen akadt külömb a cigánysoron, a melynek Kálmán Géza volt a büszkesége, mert az életunt katona a Fáraó fekete bőru ivadékából való.

Kitűnően kezelte a hegedűt és nem értett úgy a nótafához senki mint ő s mikor esténként az „Arany Sas”-beli uraknak huzta, összecsendült Fáraó egész nemzetsége a Géza nótájához.

Az aranyélet boldogan folyt volna tovább, ha el nem következnek a katonakötelezettség keserves napjai és október elsejére be nem kellett volna vonulnia a debreczeni harmadik honvédgyalogezredhez.

(Halálra szánva.)

Kálmán Gézának sehogyse izlett a katonasor, a minthogy nem is cigánynak való a nehéz Manlicher, meg az otromba czakumpakk. Különös rosz bánásmódban sem igen részesült s ha barnább bőre, cigány származása szóba is került úgy néha-néha, a gyakorlóterti káplár — virtuskodásából, ez is inkább tréfás, mint komoly jellegű volt.

A regrutagyerek mégse tudta megszokni a mundért és halálra szánva sőt tervet szőtt az agyában. Mindenáron meg akart halni s csak az alkalmat leste, hogy megszabaduljon a katonasor terheitől.

Hetek óta minden este arról mesélt a kintinban, hogy neki keserűség az élet, de nemsokára megédesíti — a halál. A szomorú beszédet azonban a bajtársak csak amolyan cigány-tréfának vették és egyikőjük sem hederített a barna fiu keserűségére.

(Búcsú az élettől.)

Vásár vasárnapján az életunt regruta hozzálátott a búcsúzáshoz. Legjobb pajtásának Vig Gyurinak mondta tollba az utolsó üdvözlést, a ki nevetve írta le a tréfának vélt, de valósággal szomorú üzenetet.

Egyszerű, keserűséggel teli lélek naiv megnyilatkozása ez a levél, melyet a maga valójában itt közlünk:

Kedves Bajtársaim! Bocsássatok meg de nem bírom tovább. A pohár nagyon is megtelt keserűséggel. Isten áldjon benneteket! Gondoljatok rám is, ha már nem leszek köztetek.

Szomorú pajtások
Kálmán Géza.

A levelet Vig Gyuri tartotta magánál — tréfás megjegyzéseket írva a végére s éppenséggel nem sejtve, hogy egy végelkeseredett legény utolsó mondani valóját vetette papírra.

(Sirató a hurokon.)

Hétfőn este megváltozott Kálmán Géza hangulata és a buskomorság megdőbentően s láthatólag erőt vett rajta. Kezébe vette imádott régi szerszámát, a hegedűt s bánatosan belefogott a notákba, keservesen, szívettpősen.

Elhuzta a siratót, a bucsuztató nótát. A szobapajtások aggódva néztek a füstös fiura, most már mindannyian rosszat sejtettek.

A hegedű pedig szólt, keserűen, szomorúan: „Kittették a holtestet az udvarra.”

4.

Közben takarodót fujtak, elhallgattott a sirató nóta, a legények, előírás szerint, éjszakai nyugalomra tértek.

A végzetes lövés.

A kaszárnya alvó legénységét reggeli négy órakor fegyverdörrenés riasztotta föl. Az őrseg hamarosan talpon volt s rohanva futottak abba az irányba, a honnan a lövés zaja halatszott.

Az első század illemhelyéből füst szállt ki az ablakon, az őrseg betörte a zárt ajtót s ott találta összeesve, szolgálati fegyverét kezében tartva, a szerencsétlen Kálmán Gézát.

Az elkeseredett legény beváltotta ígéretét és öngyilkossági szándékából magára lőtte a Manlicher golyóját. Szerencséjére a golyó célt tévesztett és nem a szívét érte, a hova eredetileg célzott, de karját furta át és sebezte meg veszedelmesen.

A sebesültet azonnal kiszállították a katonai kórházba, hol rögtön ápolás alá vették. Sebe nem életveszélyes ugyan, de könnyen meglehet, hogy bal karját amputálni kell.

Az ezredparancsnokság a legszigorubb vizsgálatot indította és táviratilag tudatta a szerencsétlenséget — Kálmán Margitán lakó szüleiivel.

DEBRECZENI ÉLET.

Tarka krónikák.

(Az adós tószja.) A Tóth Kálmán ipartestületi elnök tiszteletére rendezett banketten történt. A középasztal egyik elegáns alakja ideges mozgólásával már első fogás előtt magára vonta a közfigyelmet. Lázás arczáról könnyen le lehetett olvasni a makacs felkészülte-akarnokot, aki csupán az alkalmas pillanatra vár, hogy elkövesse tószta-merényletét a jobb sorsra érdemes ipartestületi elnök és ünneplő tisztelői ellen. Az alkalmas pillanat azonban elmaradt, lefoglalták a hivatalos felkészültök s így az elegáns ur toaszta berelkedett.

Ugy hírlik, hogy nagyon kár érte, mert mint ósadós akarta éltetni sokak, így többek közt a sorok írójának is kitűnő hitelezőjét, Tóth Kálmánt, a debreczeniek kedvelt ruházati nagyiparosát.

Az adós-tószta elsütéséhez különben új bankettet kérünk — kevesebb hivatalos felkészültövel és több „Ezerjóval”.

[A tudós szürke.] Idő: Jelenkor; színhely: az országos vásár egyik komédiás sátra; szereplők: egy tudós szürke, egy ur a hitvesével és Lord Kean Kohn komédiás. Megtörtént pedig a kedélyes história akképen, hogy a nagy Kean előadás közben azt kérdezte a jeles simlitol: Melyik ur csalja meg a jelenlevők közül z életépárját?

A szürke, mint jóra való tudóshoz illik — teljes komolysággal töprengett egy darabig, majd egy-két lépést előre haladva — megállt a hitvesével együtt mulató férj előtt.

A nem várt leleplezés természetesen óriási hahotát keltett, csak akkor szűnt meg küssé — mikor a szürke által fölvilágosított urhölgy nyelve egész erejével nekirentott a hűtlennek nyilvánított férjnek. A tüzes perpatvarnak bizton válás lett volna a vége, ha a derék komédiás Kean Kohn közbe nem lép és le nem rántja a leplet a szélhámos szürkéről, melyet egy ügyes ostor-érintéssel ott állít meg a jeles lord, a hol épen akarja.

Önagysága megnyugodott az önzetlen Kean Kohn nyilatkozatában és hitét veszítve a szürkében — hinni kezdett az urában. A béke szent lett, a szürke pedig vigan leplezgeti a hűtlen férjeket.

Uraim — óvakodjunk!

(Faragó kinos kérdései.) Faragó, akit Nagy Gyula a század legrosszabb komikusának nevez, nagyon elkeserítette ma Angol-hercegnő-beli asztaltársait. Ime a szörnyű beszélgetés képe:

— Mire lehet telekkönyvi zálogjogot szerezni?

— Csak ingatlanra,

— Hát például madarra, vagy ruhára?

— Arra nem lehet.

— Dehogyan nem.

— Hát miképen?

— Kivétel csupán a flamingó. Más madár nem flamingó, tehát flamingatlan. Épp így van a ruhákkal Redingóra nem lehet zálogjogot nyerni, más ruhára igen, mert az mind redingatlan.

Faragó gyors menekülés közben csaknem megebesult.

UJDONSÁGOK.

Horánszky Nándor utódja.

(Saját tudósítónktól.) Rövidesen Horánszky Nándor kereskedelmi miniszter elhunytával azonnal megindultak a kombinációk arra nézve, ki lesz a Horánszky utódja a kereskedelmi miniszteri székben? Politikai körökben már tegnap, hétfőn, két komoly nevet emlegettek: Hieronymi Károlyt és Vörös Lászlót, mindkettőt hívatott a kereskedelmi tárcza vezetésére. A komolyabb jelölt Hieronymi — a kit képzettsége, tehetsége és hajlama is predesztinálnak ennek a tárczának a vezetésére. És a mellett, hogy a kiegyezési ügyekben szaktekintély, mint jeles mérnök, nagy tevékenységet várnak tőle a csatornázás terén, a melyen első-rangu szakember.

Vörös Lászlót buzgalma, nagy szorgalma és szakismerete hozták kombinációba. Mint egykori kereskedelmi államtitkár bebizonyította, hogy a kereskedelmi tárcza emberére találta benne. Beszéltek még Tisza István gróf jelöltségéről is, a kit azonban hamarosan el-ejtettek, mert hire járt, hogy ez alkalommal és egyelőre semmilyen tárczát sem vállalna el.

Ma mindeme kombinációkat úgy-szólván halomra döntötte egy újabb jelölés. A képviselőházban ugyanis első sorban és szinte teljes bizonyossággal Láng Lajos nevét emlegették, mint Horánszky utódját. Láng Lajos egyetemi tanár, legjele-sebb statisztikusunk, a ki pénzügyi államtitkár is volt. Élénk feltűnést keltett, hogy Láng még a képviselőház mai ülése előtt hosszabban tanácskozott Nagy Ferencz kereskedelmi államtitkárval.

Emlegetnek még egy fényes nevet is: ez azonban azt hisszük, hogy inkább forró vágy és sóvárgás, semmint komoly.

Ez a név a Wekerle Sándoré, a ki hogy tárczát vállaljon a Széll kabinetben, mindenkinek titkos óhaja.

* Debreczen város részvéte. Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter elhunytával bekövetkezett országos gyászban Debreczen város is részvételt osztozik. E gyásznak méltó módon való kifejezése érdekében tegnap a tanács ülést tartott, melyen elhatározta, hogy koszo-

rut helyez az elhunyt ravatalára és özvegyéhez részvétlívratot intéz. A koszoru szalagja Debreczen város színeit viseli s rajta e felírás: „Debreczen szab. kir. város — Horánszky Nándornak.” Az özvegyhez intézett részvétlívrat következőleg hangzik:

„Nagyméltóságú Horánszky Nándorné urhölgynek

Budapest.

Debreczen sz. kir. város közönsége legmélyebb részvételt fejezi ki megboldogult férje elhunytá alkalmából a Nagyméltóságodat, magyar hazánkat és nemzetünket ért nagy veszteség felett.

A városi tanács megbízásából

Simonffy Imre
polgármester.

Az országot ért gyászban osztozik Hajdúvármegye is, melynek nevében Puky Gyula főispán koszort helyeztetett az elhunyt államférfi ravatalára.

* A felügyelő-bizottság ülése. Debreczen város felügyelő-bizottsága tegnap délelőtti ülést tartott a városháza kis tanácstermében Komlóssy Dezső elnöklete alatt. A bizottsági ülésnek egyetlen tárgya a nagykölcson számadásának felülvizsgálása volt, mely vizsgálatot mai ülésükben folytatnak tovább.

* Japán tudós Debreczenben. A napokban érdekes vendége lesz a debreczeni tanári-körnek. Doktor Sinatori japán egyetemi tanár május elején lerándul egy-két napra, mint arról dr. Kardos Albertet, a kör titkárát értesítette. A japán tanár már ismerős a magyarországi viszonyokkal, mert huzamos idő óta tartózkodik Budapesten. Most Debreczennel és vidékével, mint a nagy Alföld metropolisával óhajta megismerkedni s ez okból látogatja meg Debreczent. A tanári-kör minden lehetőet megtesz, hogy a tudós tanár jól érezze magát Debreczenben.

* Papp László szerződése. A tegnapi tanácsülés a legutóbbi közgyűlés határozatából kifolyólag megbízta Abraham László tiszti főügyészt, — hogy Papp Lászlóval, a fogyasztási és italadó s a városi szeszüzlet vezetőjével az új szerződést megkösse. A feltételek szerint Papp László üzletvezető szerződése egy évre szól — azzal a kikötéssel azonban, hogy ha a város a bérletet újból megkapja, úgy további két évig érvényes a szerződés, a kölcsonös három havi felmondás kikötésével.

* Szünik a kanyaró. A Debreczenben szokásos betegség, a kanyaró és vörheny járványszerű föllépése miatt a városi főorvos jelentésére az elemi iskolákat és óvodákat e hó 24-ig bezárták. A kollegiumi elemi iskolák és az országos tanítói árva-ház növendékei sem járhattak e miatt iskolába és így a tegnap kezdődött tanító-képességi vizsgálaton sem lehetett a gyakorlati tanítást megtartani. Most — miután a járvány már alábbhagyott veszedelmes jellegéből, Sárváry Gyula városi főorvos jelentést tett a polgármesternek, hogy az elemi iskolákat e hó 24-én meg lehet nyitni. Az óvodák azonban további intézkedésig zárva maradnak.

* **Az öngyilkos géplakatos.** Megirtuk, hogy *Kövér Elek* géplakatos nem viszonzott szerelem miatti elkeseredésből édes anyja előtt többször megszurta magát egy éles konyhakéssel. Az öngyilkosjelöltet ápolás alá vették a kórházban és bár súlyos sebeket ejtett magán, a gondos orvosi ápolás megmentette őt az életnek. Pár nap múlva gyógyultan hagyhatja el a kórházat.

* **A zsidók husvétja.** Tegnap este kezdődött meg zsidó polgártársaink husvétja. Az este már minden házban vallásos emlékezéssel ülték meg a széder-estét, melyen a zsidók egyiptomi sorsának kivándorlásának történetét is felolvasták. A pászka ünnepe nyolcz napig tart.

* **A légszeszgyár üzeme márcziusban.** Márczius hónap folyamán elfogyasztott utcai világításra 142209 égési óra mellett 1706³/₃ m légszesz, a magán fogyasztási pedig 62834 m³-t, tett ki, ami a tavalyi magán fogyasztással szemben 3⁴/₃% emelkedést mutat. Az utca világítás az idén 163009 égési órával és 440 m³ el volt nagyobb az 1901 év megfelelő havához képest. A légszeszgyártáshoz felhasználtatott 2762 mázsa kőszén, a melyből 165720 kg. pírész és 13810 kg. kátrány termeltetett mint melléktermék. Márczius hónap felszereltetett magánosoknál 46 láng és 2 melegítő és 1 utcai láng. A légszesz fényereje és minősége állandóan vizsgálatot és az minden tekintetben mindenkor jobb volt az előírásnál.

* **Aki megjósolta a saját halálát.** Élénk emlékezetünkben van még *Papp Zachariás*nak, a *bihardiőszegi* oláh papnak az esete. A nyolczvan éves pópatavaly gondolt egy nagyot és *Mark-Twain* humorral elkészítette Nagyváradon a saját sírkövet, melyre ékes arany betűkkel rávésette: „*Papp Zachariás, élt 80 évet, meghalt 1901 márczius 24-én.*” Ezt a sírkövet még februárban elszállították neki Nagyváradról, ő maga meg sztoikus nyugalommal várta a halálát, de az csak nem jött meg április 24-ére, a mikorra t. i. megjósolta. Ezt az egész históriát pedig csak azért elevenítettük fel, mert tegnap meghalt az öreg *Papp Zachariás*. Most már igazán! A sírkövet beszállították hűvei Nagyváradra és ott az 1901 év helyett az idei esztendővet vésették rája. Csak egy évvel, de pontosan egy évvel tévedett az immár meghalt pópa, mert csakugyan *márczius 24-én* szólította el a vén kaszás, csak hogy egy esztendővel később.

* **Iskolai látogatások.** A debreczeni ev. ref. egyház elemi iskoláiban *Dávidházy János* esperes a canonica visitatio többi tagjával együtt május 12—16 napjain végzi a tavaszi iskola látogatásokat.

* **Halál az utcán.** Hatvan év terhét emelte vállán *Hódos Gábor h.-nánási* lakos. Erőstestű, izmos ember volt az öreg, szinte virult arcán az egészség pírja. Családja körében sok napokat remélt még az öreg *Hódos*, mert hiszen beteg sem volt soha. Azt hitte, hogy messzejár még tőle a halál angyala. De hát „*ember tervez, Isten végez!*” Baj nélkül, teljes egészségben jött le tegnap *Debreczenbe*, hogy a nagyvásárban egyetmást vásároljon. Erősen süttött le a tavaszi nap életető sugára, fényt árasztva az embertől

megettől nyüzsgő vásártérre. Hódos előtt azonban egyszerre elsötétült minden, mintha fekete fellegburok borította volna el a napot. Szívéhez kapott az öreg ember, egy nagyot sóhajtott és összerogyott az embertömeg között. A rendőrség kocsira tette s bevittette a közközházba a haldokló embert. Nyomban gondos orvosi kezelés alá vették, de hasztalan volt minden. Megölte a szíve a derék *Hódos Gábor*; meghalt idegenben a családját szerető férfi. Szomorú esetéről azonnal értesítették az otthon hagyott családot. Temetése holnap lesz a debreczeni közközház halottas kamrájából.

* **Az elhagyott férj bosszúja.** *Schubert* Ferencz kéményseprő hosszabb ideig lakott együtt *Konza Juliával*. Őt hónappal ezelőtt elváltak egymástól és az asszony odahagyta *Schubertet*. Nagyon fájt a férfinak az asszony viselkedése és mikor tegnap a *Rákóczy-utczán* találkozott vele, elöntötte a düh és botjával úgy elverte az asszonyt, hogy az kénytelen volt rendőri segítségért kiáltani. A rendőrség a verekedő férfi ellen megindította az eljárást.

* **Vöröskakas.** Tüzeset volt tegnap a *kút utczán*. *Harsányi Sándor* cserépfedeles istállója gyuladt ki eddig ismeretlen okokból s csak a *Pubik Ernő* parancsnoksága alatt kivonult tűzörség derék munkájának köszönhető, hogy hamarosan lokalizálva lett. A ház — mintegy 200 korona és biztosítás révén megtérül. A me délelőtt tartantó tűzrendészeti vizsgálat lesz hivatalosan a tüzeset keletkezésének okát.

* **Csattanós válasz.** Nem szokatlan művelet a nagy vásárban a gummira kötött labdával való dobálózás. A debreczeni szobaleányok és szakácsnők hozzá vannak már az ilyen kedveskedésekhez szokva s legfeljebb édes mosolygással viszonzozzák, hanem a falusi nem igen érti ám a tréfát s nem fogadja jó szívet a gummi dobálást. Tegnap a vásárban egy iparosged dobott így meg egy jóképű falusi leányt, aki nem volt rest és hirtelenében úgy arculütötte a tréfálkozót, hogy szinte csattanó. A lefőzött gavallér a közönség gúnyos kacajja mellett bujdokolt el a tömegben.

* **Eltűnt leány.** *Tanner Margit* tegnapelőtt szüleinek *homokkerti* lakásáról eltűnt és azóta nyoma veszett. Tizenhét éves, személyleírása szerint szép szőke hajjal, ábrándos kék szemekkel. Eltűnésekor fehér babos kék ruhát és piros papucsot viselt. A rendőrség a szép *Margitot* körözi. Mi vihette rá a végzetes lépésre — az még hozzátartozói előtt is titok, de valószínű, hogy egy — a hatóság előtt jólismert némbor áldozata.

* **Izraelita-istentiszteletek.** A Deák Ferencz-utcai templomban a husvét ünnepe alkalmából f. hó 22-én és 23-án az istentiszteletek következő időben fognak tartatni: d. e. 9, d. u. 4 és esteli 7 órakor. Péntek este fél hétórákor. Köznapokon reggel hatórákor és este félhétórákor.

* **Minden családnál** nélkülözhetetlen a kávé, mely fogyasztási czikket minden gondos háziasszony kitűnő minőségben hozhatja a Fiumei kávébehozatali társágtól, honnan elvámolvá és bérmentve

küldik a létező legfinomabb kávéfajokat igen jutányos árban. 5 kg. kiváló Cuba kávé 16.50 kor., 5 cg. hirseves Soerabaja keverék 10.16 kor. Az elismerő levelek ezrei bizonyítják a Fiumei Kávébehozatali Társaság kávéküldeményeinek kitűnőségeit és előnyeit.

Egy jó karban levő női kerékpár eladó. Cím a kiadóhivatalban.

x. Ha pénzre szüksége van! tessék egész bizalommal fordulni *Racz Béla* bank bizirodájához. — *Személyhiteles s betáblázandó* kölcsönökre, valamint egyéb ügyekre vonatkozólag bárkinek ingyen és készséggel ad tanácsot s felvilágosítást.

Minthogy *Takarékpénztárnál* *könnyvelő* minőségben 7 éven át működött; nagygyakorlattal bír az általa felvett kölcsönügyeknek, legelőnyösebb feltételek mellett biztos elintézésére. — Tudatja továbbá a n. é. közönséggel, hogy ezideig legelőnyösebb pénz: Földbirtokra 4 %, Bérházakra 4¹/₂ — 5 %. Záloglevelek ez évszakban értékesíthetők legjobban. — *Tisztelet-díja* csakis a kölcsön kieszközlése után fizetendő!

Tőkepénzes urak b. címét kéri! Irodája: Debreczen, Hunyadi u. 19. (volt Kisvárad, vasut utca) az épület középső részében.

x. Örvendetes jelenség, hogy reklámmal silányárut nem lehet a forgalomban állandóan megtartani, mert a közönség mai felvilágosodottsága mellett egyedül csak a jóáru érvényesülhet. Erre támaszkodva mint *tősgyökeres magyar gyáros* ajánlom a legújabb francia módszer szerint készített kitűnő **Pármái ibolya szappant**, mely a frissen szedett ibolya gyöngéd, kedves illatával bír s egy újabb módszer szerint hozzáadott bőrúnomító s üdítő szerrel készítve, oly kiváló mosdó szappan, hogy minden külföldit háttérbe szorít. Rendkívül szolid hatásánál fogva a *legérzékenyebb arczbőrűek* is nagy sikerrel használják. 1 drb. 80 fill., 3 drb. 2 k. 20 f. Készítője: **Szabó Béla** győgiszerész, pipere-szappangyáros *Miskolczon* Főraktár: **Debreczenben Kálnai Lipót** urnál. Ugyanott kitűnő gyermek szappanom s más mosdó szappanaim 20 fillértől lefelé kaphatók.

Naperayó újdonságok legnagyobb választékban kaphatók **Bartha Kálmán** főtéri-üzletében melynek megtekintésére a mélyen tisztelt vevőközönséget felkéri.

EGYLET.

○ **A debreczeni tanárikör ülése.** Látogatott és sok tekintetben fontos tárgyú ülést tartott e hó 19-én a debreczeni tanárikör az ev. ref. főiskola nagytermében. A gyűlést *Dóczy Imre* elnök nyitotta meg. Elsősorban is a *temesvári* tanári kör átiratával foglalkozott a gyűlés, mely a tanári rangsor eltörlését óhajtja. A debreczeni tanári kör elvileg helyesli a temesvári kartársak álláspontját, hanem azért kívánatosnak tartják, hogy a budapesti választmány hívja össze kongresszusra az állami és kir. kath. gimnáziumi tanárokat s e kongresszus döntson a fizetési rendszer tárgyában. Érdekes és alapos tanulmányra valló felolvasást tartott *Sátrány Lajos*, tanító képző-intézeti tanár, melyben a fiziológiai lélektan fejlődését vizsgálta és ismertette a szellemi munkából eredő fáradságméréseket. Felolvasásáért elismerő köszönetet szavazott neki a kör. Ezután az évzáró gyűlés idejét állapították meg május első felére, mely gyűlésre a *nyiregyházai ág. ev.* tanárikart vendégül hívják meg.

SZÍNHÁZ és MŰVÉSZET.

— (Kurucz Feja Dávid.) Ugy véljük a vásár volt az oka, hogy tegnap üres ház előtt kellett megismételni Fényes Samu történelmi színművét. Az előadás szintelen, vontatott volt — megfelelően a nézőtér ürességéhez. *Berlányi Vanda* és *Faragó, Odryval* együtt ezuttal is valóban érdemes alakítást nyújtottak.

— (Gyranó de Bergerach.) *Rostand* ma estére hirdetett nagystilű drámája elmarad s helyette a „Virágcsata” „Pillangókisasszony” kerülnek színre és pedig e szezonban utoljára. e

— (A kegyelemkenyér. — Rablók.) A csütörtöki kettős premiere iránt máris nagy az érdeklődés. *Turgenev* „kegyelemkenyerje” egyike az orosz irodalom legkiválóbb alkotásainak és a helyi szerző *Zivuska Andor* dramollettjét a „Rablókat” at is a legjobb hírek előzik meg. A kettős premierre jegyek már ma kaphatók.

TÁVIRATOK.

Brüsszel után — Stockholm.

Stockholm, április 21. (*Saját tudósítónktól.*) Tegnap országszerte tüntetések voltak az általános választójog érdekében. Stockholmban a délután folyamán összetűzés volt a rendőrség és a tüntetők között, a kik „A kastélyhoz!” kiáltással át akarták törni a rendőri kordont. A rendőrség kardot rántott és több embert megsebesített. Öt embert letartóztattak. A kastélyhoz vivő hidat katonaság szállta meg feltűzött szuronyal. Brating szociálista vezér több beszédet mondott, a melyben nyugalomra intette a népet. Malmőben 15,000 ember vett részt a tüntetésben.

A dán trónörökös utja.

Bécs, április 21. (*Saját tudósítónktól.*) A dán trónörökös nejével, *Harald* herceggel és *Thyra* hercegnővel tegnap reggel Sopronba utazott a schauburglippei hercegi család látogatására és este visszaérkezett Bécsbe.

A csángók felsegélyezése.

Brassó, április 21. (*Saját tudósítónktól.*) Ma a főispán elnöklése alatt a hétfalusi csángók ipari és gazdasági felsegítése és a kivándorlás csökkentése tárgyában értekezlet volt. Remélik, hogy ez akezióznak meglesz a kívánt sikere.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Aki meglopja a szeretőjét.** *Szilágyi* Ignác két évvel ezelőtt hetes volt a Frohner szállodában és szerelmi viszonyt folytatott *Palúdi Ágnes* szállodai mosónővel. Néhány hónap múlva együttes elhatározással, odahagyták állásukat s közös lakást béreltek. Eldegéltek is vigan, míg egy szép napon *Szilágyi* ellopta kedvesének 83 koronáról szóló takarékpénztári könyvét és két arany gyűrűjét. A gyűrűket értékesítette, a pénzt kivette az Alföldi takarékpénztárból s elszökött

Budapestre. Később Esztergomba került rendőrnek s ilyen minőségében idézte őt meg a bebreczeni kir. törvényszék. A tegnap délutáni tárgyaláson a bíróság vétségbe fokozta be a lopás büntetését és *Szilágyit* két hónapi börtönre s egy évi hivatalvesztésre ítélte. Az ítélet nyomban jogerős lett.

§ **Két korona miatt.** *Iratosi* Jánosné, *h.-sámsoni* lakos két koronát az ablak közé tett és ott feledte. Megsejtette ezt *Arva* (Sipos) István s hogy a két koronához hozzájuthasson, éjnek idején betörte az ablakot s már-már kezében érezte az óhajtott összeget, mikor *Iratosiné* felébredt. A tolvaj elfutott a zajra, de *Iratosiné* felismerte s bejelentette a bírósághoz. Tegnap tárgyalta ez ügyet a törvényszék *Oláh* Miklós dr. törvényszéki bíró elnöklése alatt és a tolvajt öt napi fogházra ítélte. Ügyész és vádlott megnyugodtak az ítéletben és így az jogerős lett.

A GYERMEK.

Regény,

Írta: **Boy-Ed Ida.**

Fordította: **Gelsei Gyula.**

11.

(Folytatás.)

Palehné kissé kényesnek találta, hogy „elvált” férfit vegye el a testvérét de Palehnéki különben nagyon vigyázott a „korektségre” — más nézetem volt s mivel Willibald a vidék legtekintélyesebb földesura, nem sokat gondolt a mások véleményével.

Katinkát is vallatóra fogták.

Még semmit sem vett észre. De most kellemes fölindulásában erősen elpirult. Miért ne menne nőül olyan szép, kedves és tekintélyes férfihoz? Ettől a percztől fogva szentül hitte, hogy szerelmes Willibaldba; természete meg azt hozta magával, hogy e hitét egész életén át megőrizzze.

A kérő csakugyan jelentkezett. Palehné gyermekei nem tudtak örömben hova lenni. A Tini néni igazi menyasszony! Ők is jelen lehetnek majd a lakodalmon! Új bácsiokat szinte imádták, szörnyen elkényeztette őket.

Rohrmőserék is örültek. A tanár szívből kívánt Willibaldnak boldogságot, bármily uton módon találja is fel azt. A professornak az esemény meghozta a titokban régóta áhított alkalmat, hogy a lakodalomra szürkéselyemruhát varrasson. Lizi holmi asztalfutót készített, de úgy elpiszkolódott munka közben, hogy ki kellett mosnia, amire meg színét vesztette az egész. Hanzsi a Mainardlakban — így nevezték Willibald házat — minden szobába villanyos-esengőt vezetett be, de persze a vezeték soha sem működött.

Salbeck doktorné távol tartotta magát. Az esküvőre sem ment el; ami különben nem keltett feltűnést, mert máskor sem szokta elhagyni a házat.

Elérkezett az esküvő napja.

Az esketésnél is, lakománál is úgy látszott, mintha egy-egy pillanatra elborulna Willibald arca; de csak egy pillanatra.

Amint fehér selyemruhájában, hoszu fátyolával szemben állt vele az óltárnál a karesu, szép alak s látta a szabályos arczot, amelyről a világoskék, áttetsző szemek engedelmesen és örömmel tekintettek rá, mámor fogta el.

De mit keres ő itt? Mi köze neki

ehhez a menyasszonyhoz? Vajjon csakugyan ő a vőlegény?

Nem, hiszen ő itt állott már ezen a helyen tíz évvel ezelőtt s az alacsony bogárszemű, halvány asszonynak megesküdütt, hogy örökké szeretni fogja!

De ezek a gondolatok már elröppentek.

A kopaszfejű, ráncosképű, nyájasan mosolygó öreg pap kitűnően beszélt. Általános volt ez a vélemény az egész községben. Pedig a feladat nem volt könnyű. Egy évvel ezelőtt a válásnál, most meg az esküvőnél ugyanazokat a bibliai igéket kellett használnia, szerencsésjére egyaránt illettek azok mind a két esetre.

A jószívű tiszteletes ur senkinek sem akart fájdalmat okozni; legfőbb elve: „A szeretet a parancsok teljesülése.”

A lakománál vigan voltak.

Rohrmőser diadalt aratott szónoklatával; a földes urak ugyanis jobban értettek a gyepelhöz, mint a beszédhez; a kis városi honoráciorokat pedig már annyiszor hallották, hogy beszédük meglepetést nem kelthetett.

(Folyt. köv.)

Kiadó laptulajdonosok:
Dobschorb és Popovits.

Ganofszy Lajos

fűszer-festék és magkereskedése

== a kékmacska-hoz ==

Kossuth-utca I. szám.

ajánl

Tavaszi idényre

MAUTHNER féle

gazdasági, kerti vetemény és virág magvakat — legtinomabb firniszban tört u. m. száraz festékek, szoba padló lakk és szagtalan fénymáz továbbá angol kocsi lakk Copal, Damár, bőr és aranyozó keneczet mázó, lágzó és flóderozó cese-tek jutányos árban.

Van szerencsém a né. közönséggel tudatni, hogy 25 év óta fennálló jó hírnévnek örvendő

butorraktáramat

a mai kor igényeinek megfelelőleg ujjannan berendeztem, hol a leg-egyszerűbbtől kezdve, legszebb kivitelű szoba berendezéseket, valamint egyes butor darabokat is jó kiszolgálás és legjutányosabb árak mellett eszközölök.

Teljes tisztelettel

ZÁTORSZKY ISTVÁN UTÓDA

Debrecezen, Széchenyi-utca 11.

257.
1902. á. számhoz

Hirdetmény.

A Nagym. Kereskedelemügyi m. kir. Minister Ur az 1902 évi április hó 10-én kelt 39 számú rendeletével a II-ik alföldi transversális állami közut 212. o.—291. 869 szakaszán levő betonosó átvezeték helyreállítását 9058 kor. 29 fill. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkák hivatásának biztosítása czéljából az 1902 évi május hó 5-ik napjának 10 órájára a debreczeni kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál, adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb. történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen 1902. április 17-én.

Latinovits Mihály,
kir. főmérnök.

257.
1902. á. számhoz

Hirdetmény.

A Nagym. Kereskedelemügyi m. kir. Minister Ur az 1902 évi április hó 10-én kelt 39 számú rendeletével a II-ik alföldi transversális állami közut 212.0—291.869 szakaszán levő végleges szerkezetű műtárgyak helyreállítását 13831 kor. fill. összeg erejéig engedélyezte.

A felemlített munkák kivételének biztosítása czéljából az 1902 évi május hó 5-ik napjának 11 órájára a debreczeni kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívának, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Debreczen, 1902. április 17-én.

Latinovits Mihály,
kir. főmérnök.

Itt a tavasz!

és vele együtt megérkeztek a legfinomabb és legolcsóbb

szobapadló lakkok

zománcz festékek, vízhatlan butor lakk, Kencze, mindennemű hazai és francia földfestékek, és saját őrlésű olajfestékeink, melyek a nagyérdemű t. közönség becses pártfogását várják

Hazafias tisztelettel:

NEUMANN és WEISZ

diszfaragványok, furnirok és gör-lécsek gyári raktára Hatvan-u. 5. Bignióház.

ke

Prelovszky András.

Elsőrangú katonai és polgári szabó üzlete, bel- és külföldi szövetek valamint hadi felszerelési cikkek nagy választéku raktára.

Debreczen, Kossuth u. 4. sz.

Elvállal legújabb szabású és legnagyobb igényeket kielégítő katonai és vasuti egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar dísz- és viselő ruhákat, papi reverenda, palást és főveget, stb. a legjutányosabb árak mellett, pontos időre eszközöl. Gyász öltönyöket, és vidéki megrendéseket 24 óra alatt készítenek.

!!Előleges jelentés!!

ÓRIÁSI CZETTEL!

21 méter hosszú, 75000 kiló.

Látható a Széchenyi-utca végén

április 27-től május 4-ig.

APRÓ HIRDETESEK

Minden apró hirdetés, a mely 10 szót tartalmaz, e rovalban husz fillérért lesz közzétéve: Minden további szó közzétételét 4 fillérért eszközöljük. Vidéki tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a levélbélyeg a válasza beküldetik. Vidékiek az utalvány szelvényére is rávezethetik a hirdetéseket.

<p>A KINEK ismeretségi hján</p> <p>háztartásra nevelésre üzletársra üzletvezetőre könyvelőre segédre ispánra vinczellésre kulesárnőre gazdasszonyra szakácsnőre szobaleányra szolgálla</p>	<p>kocsisra házmesterre stb.-re van szüksége</p> <p>A KI eladni vagy venni kíván</p> <p>butort földet bort szőlőt üzletet stb. házat</p> <p>A KI BÉRBE adni kíván</p> <p>birtokot üzletet házat lakást stb.</p>	<p>adja fel hirdetését a „SZABADSÁG” kiadóhivatalánál.</p> <p>Vaj, naponta friss kilója 1 frt. 20 kr-ért kapható DEUTSCH LAJOS fűszer kereskedésében Piacz-u. 38.</p>	<p>Hol a jó és olcsó! Fazekas Kálmánnál Hatvan u. 4 sz. (Koszo- rus-ház), hol mindennemű földfestekek valamint pil- lanat alatt száradó szo- bapadló és butor lak- kok, firmisz, vékony és vastag asztalos enyv 38 kr. kilója és minden e szakmába vágó cikkek olesóbban mint bárhol a nagyérdeműközönség ren- delkezésére állanak.</p>	<p>Martinkán négy nyilas szálló nagy pajtával együtt eladó Czim a kiadó hivatalban.</p> <p>Nagy Péterfia 79 sz. alatt egy 5 szobás utcai lakás mellék helyiségek- kel 4 lóra való istállóval együtt kiadó: ugyanott egy 3 szobás udvari la- kás mellék helyiségekkel együtt kiadó, esetleg a kettő együtt.</p>	<p>Olesó bevásárlási forrás vászon, karton, ruhaszövet, kész blousok, kötenyek, paplanok és e szakmába vágó cikkek Feldman Cz. és Tarsa ezégnél, Debreczen, Si- monffy u. (városi bérház).</p> <p>Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Csapó-utca 9 sz</p>
---	---	--	--	--	--

Általános kivánságnak

engedve, az évtizedek óta nagy válass-
tékban és általános közmegeledésre
szolgáló

vászon-, pamutáru, fehérnemű

raktáromat kibővítettem és berendeztem a

női-ruházat

egyik legfontosabb cikkével, a

mosószövetekkel

Mint eddigi áruim, úgy a mosó-kelmék
is a legelsőbb minőségűek, lehetőleg szín-
tartók és legújabb izlésszerűek. Az
árak határozottak és aránylag ilesőbbak,
mint bármily bevásárlási forrásban.

Remek szövetemből kivánságra minta-
gyűjteménnyel szolgálók. A mosó és nyári
szövetek nevei: Graciosa, Cleopatra, Dress,
Record, Soiroyal, Felicia, Nizza, Indisch,
Foulard, Duschesse, Madapolan, Levántin,
Foulard nonpareil, Bates royal, Nette,
Clonslin, Inde, Pique fehér és szines, Satin
mergerise, Batist zephir hazai kék és piros
Levántin.

A szövetek szélessége többnyire 80
cm. Árak 70 filléren kezdődnek.

Kardos László Debreczen,
Kossuth-u. 9.

Konyári Sóstó fürdő

megnyitás május hó 4-én.

Gyógyítja a görvélly kórt s annak kö-
vetkezményeit, u. m. csontszűt, csont-
velő lob, összezsugorodott izület stb. min-
dennemű köszvényes, csuzos bántalma-
kat, bármiféle borbajokat, továbbá sáp-
kór, máj, lép, vese és belső daganatokat,
különösen női és férfi bajokra legkitű-
nőbb hatásu.

Fürdő-orvos: **Dr. MÓRICZ ERNŐ**
pocsaji tb. járás-orvos.

Jól berendezett lakások, előkelő vendéglők
(kitűnő ételek és tisztán kezelt italok, szemé-
lyes felügyeletünk alatt állanak) és a mi fő,
igen mérsékelt díjszabások, valamint rendki-
vül figyelmű kiszolgálásban részesülnek a t.
fürdővendégek.

Vasuti állomás: Hosszupályi Debreczen-N.
Létai vonalon. Posta és távirat állomás hely-
ben. Minden vonat érkezésnél kocsik állanak
rendelkezésre.

Tisztelettel a
Konyári Sóstó fürdő vállalat
igazgatósa.

Hallatlan

olcsó árban kapható

egy teljes férfi-öltönyre

való ruhaszövet bármily színben, a ta-
vaszi és nyári időnyre 3 méter

2 forint 75 kr-ért.

A vállalat készpénzfizetés mellett ösz-
szevásárolja a posztgyárosoktól a visz-
szamaradt árukat és így ily hallatlan
olesó árban bocsátja eladásra. Nincs te-
hát semmi félrevezetés benne, hogy ily
mesés ilesó árban kaphatók e ruhaszö-
vetek, melyeknek minden darabja válo-
gatott minőségű, divatos mintájú és
megéri a vételár kétszeresét.

Megrendeléseket csak utánvétel mellett
eszközlünk.

A nagy forgalom miatt és tekintetbe
véve a rendkívül ilesó árat, mintákat
nem küldünk.

Vidéki megrendeléseknél a szín meg-
jelölése elegendő.

Központi ruhaszövet-kiviteli vállalat

Budapestben, V., Ferencz József-tér.

Egyszerű- és díszes Kertilóczákat,

kerti- és raktári Vizfecskendőket,

udvari- és községi Kutszivattyukat,

kitűnő szerkezetű Borsajtókat, Szőlőzuzókat-

és minden építési Vastárgyakat,

olcsó gyáriáron

elsőkézből ajánl

„Debreczeni Vasöntöde és Géplakatosság”

Péterfia végén, a hadházi utcában.

Gazdasági- ipari- és háztartási gépek szakszerű javítása leg-
jutányosabban végeztetik!

Legjobb szőlőkarók

10 koronától kezdve ezrenként

kaphatók:

Balog Dávid telepén

Debreczen, Miklós-utca végén.

TURUL PERMETEZŐ

a jelenkor legjobb peronospora
permetezője javított alakban,
1902 Modell.

Fényesen kiállotta a próbát!

Teljesen szilárd, rézalkot-
részekkel, egy perczalat kive-
hető szélkazánal.

Könnyű, jó és biztos munka.

Kapható:

Kontsek Géza

magkereskedésében

Kossuth utca 7. sz.

Megérkeztek!

A legszebb tavaszi ujdonságok

női divat szövetekben

Bluz selymekben,

Tennis, chiné és

De laine szövetekben,

napernyőkben.

Szabó Lajos fiai

ezégnél,

Debreczen — Rózsater.